

โอกาสและช่องทางธุรกิจของไทยในจีน อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ และมีอัตราการเติบโตสูงมากเป็นลำดับต้นๆ ของโลก ในปี 2009 จีนมีอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศร้อยละ 9.1¹ มีการลงทุนทั้งจากภายในและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ดังนั้นจีนจึงเป็นตลาดที่มีทั้งศักยภาพที่น่าสนใจอย่างมาก และก็มีสถานะการแข่งขันที่รุนแรงมากเช่นกัน ซึ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจีนก่อให้เกิดความต้องการรถยนต์จำนวนมากในเขตเมืองใหญ่และมณฑลชายฝั่งตะวันออกของประเทศ²

ในอดีตประเทศจีนมีพื้นฐานด้านการวิจัย ออกแบบ และการผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์ระดับหนึ่ง ทั้งนี้เพราะได้รับการช่วยเหลือจากประเทศรัสเซีย รวมถึงการที่จีนได้วางพื้นฐานอุตสาหกรรมหนักไว้ตั้งแต่ต้นและก็ไม่เคยละทิ้ง เช่น อุตสาหกรรมเหล็ก เครื่องจักรกล เคมี ทำให้กลายเป็นพื้นฐานรองรับและประกันการพัฒนาและสนับสนุนให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งอุตสาหกรรมเบา เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานยนต์ ให้พัฒนาอยู่บนขาของตนเองได้ ประกอบกับความสามารถในเรื่องวัตถุดิบ เช่น เหล็กและโลหะอื่นๆ พลาสติก และเคมีที่เป็นพื้นฐานนำไปแปรรูปต่อ จนจีนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับสูงดังที่เป็นอยู่ และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเทคโนโลยีและสิทธิบัตรตราสินค้าของตนเองที่มีอยู่มากมายในปัจจุบัน

1. อุตสาหกรรมยานยนต์

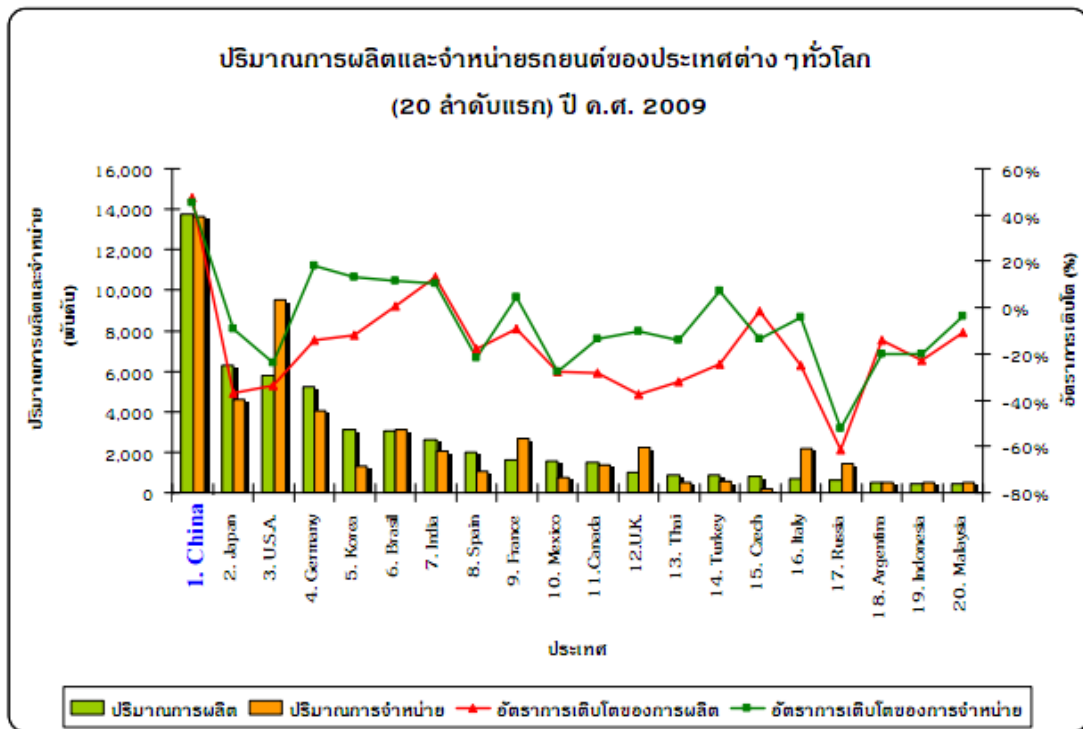
ปัจจุบันอุตสาหกรรมยานยนต์จีนมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมยานยนต์โลกด้วยมูลค่าตลาดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของโลก ซึ่งมีมูลค่าการผลิตและยอดขายกว่า 185.5 และ 167.7 ล้านเหรียญสหรัฐ ด้วยจำนวนประชากรที่มีเป็นจำนวนมาก และมีวัตถุดิบที่สำคัญต่อการผลิต ตลอดจนความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีภายในประเทศ ทำให้ประเทศอื่น ๆ ที่เป็นคู่แข่งและคู่ค้าในตลาดยานยนต์โลก โดยเฉพาะภูมิภาคอื่น ๆ ต่างให้ความสนใจและต้องการที่จะเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศจีน เพื่อเป็นฐานการผลิตยานยนต์ในเอเชีย

¹The World Bank. *GDP growth (annual %)* สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2554. จาก

<http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG>

² ศูนย์วิจัยกสิกรไทย อ่างในตลาดรถยนต์จีนคลื่นลูกใหม่...กระทบรถยนต์ไทย สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554

รูปที่ 1 ปริมาณการผลิตและจำหน่ายรถยนต์ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก 20 อันดับแรก ปี 2009

ที่มา: Fourin

แม้ว่าผู้ผลิตรถยนต์ต่างชาติจะกดดันรัฐบาลจีนเป็นอย่างมากเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขการลงทุนในจีน ปัญหาที่เกิดจากการหย่อนยานเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และอื่น ๆ แต่รัฐบาลจีนมีเป้าหมายที่ชัดเจนที่ต้องการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ภายในประเทศ ควบคู่ไปกับการพัฒนาผู้ผลิตรถยนต์ของจีน ประเทศจีนเป็นประเทศผู้ผลิตรถยนต์ที่สัดส่วนของแบรนด์ท้องถิ่นมากและมีความหลากหลายที่สุด เมื่อเทียบกับของฐานการผลิตแห่งอื่น แบรนด์รถยนต์ท้องถิ่นของจีนที่มีชื่อเสียง อาทิ Chery, Geely, Hafei, Jianghuai (JAC), Chang'an, Changhe, Dongfeng, Great Wall, Roewe, Martin Motors, BYD และ Brilliance เป็นต้น ปัจจุบันแบรนด์ท้องถิ่นของจีนมีสัดส่วนการผลิตคิดเป็นประมาณร้อยละ 50 ของการผลิตรวมของทั้งประเทศ สัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ด้วยความมั่งคั่งและการสนับสนุนจากรัฐบาล ประกอบกับการมีขนาดตลาดที่ใหญ่ที่สุด สามารถรองรับรถยนต์คุณภาพในอนาคต กิจกรรมรถยนต์ของจีนจึงพยายามซื้อกิจการรถยนต์ของชาวต่างชาติที่มีแบรนด์ และเทคโนโลยีที่ดีมาเป็นเจ้าของกิจการเอง

ในปี 2009 ผู้ผลิตรถยนต์ในจีนมีจำนวนทั้งสิ้น 47 ราย แบ่งเป็นกลุ่มร่วมทุนระหว่างผู้ผลิตข้ามชาติกับผู้ผลิตท้องถิ่น (Joint Ventures) จำนวน 26 ราย และกลุ่มผู้ผลิตท้องถิ่นจำนวน 21 ราย³ โดยกลุ่มร่วมทุนระหว่างผู้ผลิตข้ามชาติกับผู้ผลิตท้องถิ่น เป็นกลุ่มหลักในโครงสร้างอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีน และเป็นแกนนำในการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศทั้งในด้านรูปแบบของการผลิตและเทคโนโลยีการผลิต ส่วนกลุ่มผู้ผลิตท้องถิ่นจะมุ่งเน้นการผลิตรถยนต์แบบประหยัด อาศัยโครงสร้างทางด้านราคาที่ดีกว่าคู่แข่ง รวมทั้งการพัฒนาเทคนิคและเทคโนโลยีการผลิตของตนเองในการพัฒนาตราสินค้า เช่น Geely และ Cheery เป็นต้น

สำหรับบริษัทต่างชาติที่จะเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ในจีนจะต้องมีการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาบุคลากรและวิชาการทางเทคโนโลยีของจีน จึงจะได้รับอนุมัติให้เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีนได้ ส่วนกิจการในท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนามาจาก 3 กลุ่มหลัก คือ

1. บริษัทยานยนต์เดิมที่เป็นกลุ่มหลักของจีนอย่างแท้จริง และได้ร่วมทุนกับบริษัทต่างประเทศ เช่น FAW ซึ่งใช้ชื่อ Hongqi, Dong Feng ซึ่งใช้ชื่อ Dong Feng Aeolus และ FuKang เป็นต้น

2. กลุ่มที่มาจากภาคเอกชนจีนที่ได้เรียนรู้จากภาครัฐ และใช้วิศวกรและนักวิทยาศาสตร์จากกลุ่มดั้งเดิมของจีนมาร่วมงานในบริษัทเอกชนจีน เช่น Jili Cherry เป็นต้น

3. บริษัทระดับกลางขึ้นแนวหน้าของจีนที่เป็นรัฐวิสาหกิจ เช่น Jinnan Changan Changling Changhe Kinglong เป็นต้น

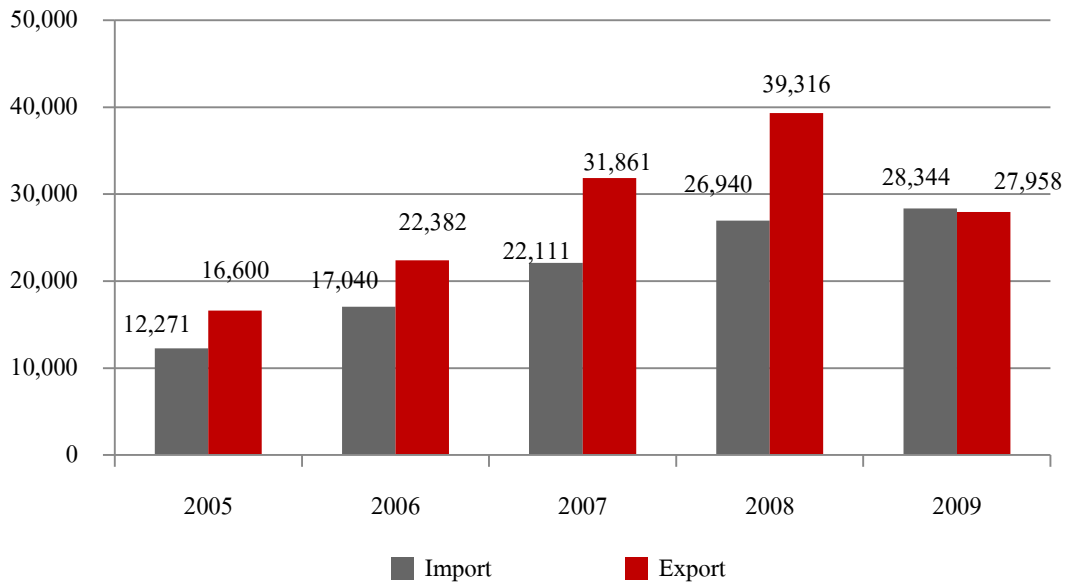
ผู้ผลิตต่างชาติล้วนมีความต้องการในการเข้ามาเพิ่มกำลังการผลิตและทำการตลาดรถยนต์รุ่นใหม่ ๆ ในจีนมากขึ้น ขณะเดียวกันรถยนต์ที่ผลิตขึ้นในจีนจะถูกส่งป้อนกลับไปยังตลาดต่างประเทศในสัดส่วนที่สูงขึ้น โดยในปีที่ผ่านมาจนถึงปี 2008 ปริมาณการส่งออกยานยนต์ของจีนจะมีสัดส่วนที่สูงกว่าปริมาณการนำเข้า แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากรูปแบบความต้องการยานยนต์ในจีนเปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้ในปี 2009 จีนมีการนำเข้ายานยนต์มากกว่าการส่งออก เนื่องมาจากการนำเข้ายานยนต์ที่มีความหรูหรา สะดวกสบายและปลอดภัยมากขึ้น โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้ารถยนต์ออฟโรด และรถยนต์อเนกประสงค์ ซึ่งนำเข้ามาจากประเทศญี่ปุ่นและเยอรมนี

---

³ สถาบันยานยนต์. การศึกษาศักยภาพอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2554 จาก http://data.thaiauto.or.th/iu3/index.php?option=com_flexicontent&view=items&cid=27:2010-11-11-10-58-04&id=890:2011-01-28-09-37-48&Itemid=65

รูปที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าและส่งออกยานยนต์ของจีน ปี 2005 – 2009

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปรับปรุงจาก : Global Trade Atlas

ตารางที่ 3 มูลค่าสินค้าส่งออกของประเทศจีน เรียงลำดับตามประเภทสินค้าส่งออก 10 ลำดับแรก

ปี 2005 – 2009 (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ลำดับ	HS Code	ปี 2005	ปี 2006	ปี 2007	ปี 2008	ปี 2009
1	85 - อุปกรณ์ไฟฟ้า	172,406	227,545	300,334	342,081	301,214
2	84 - เครื่องจักรกล	149,834	186,656	228,663	268,740	235,952
3	61 - เครื่องแต่งกายที่ติดแบบ นิตหรือโครเซต	30,875	44,902	61,342	60,590	53,771
4	62 - เครื่องแต่งกายที่ไม่ได้ติด แบบนิตหรือโครเซต	35,038	43,709	47,338	52,430	46,731
5	94 - เฟอร์นิเจอร์	22,367	27,956	35,956	42,785	38,957
6	90 - อุปกรณ์ทางทัศนศาสตร์	25,435	32,628	37,006	43,385	38,941
7	73 - ของที่ทำด้วยเหล็กหรือ เหล็กกล้า	19,031	26,792	36,718	48,343	33,809
8	89 - เรือ สิ่งก่อสร้างลอยน้ำ	4,718	8,102	12,273	19,578	28,306
9	64 - รองเท้า	19,048	21,813	25,305	29,650	28,015
10	87 - ยานยนต์	16,600	22,382	31,861	39,316	27,958

ที่มา : Global Trade Atlas

ตารางที่ 4 มูลค่าสินค้านำเข้าของประเทศไทย เรียงลำดับตามประเภทสินค้าส่งออก 10 ลำดับแรก
ปี 2005 – 2009 (หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ลำดับ	HS Code	ปี 2005	ปี 2006	ปี 2007	ปี 2008	ปี 2009
1	85 - อุปกรณ์ไฟฟ้า	174,912	219,085	257,606	266,639	243,779
2	84 - เครื่องจักรกล	96,418	109,466	124,440	138,707	123,814
3	27 - เชื้อเพลิง	64,239	89,077	104,675	168,643	123,147
4	26 - สินแร่ ตะกรันและเถ้า	25,923	31,950	53,910	85,235	68,822
5	90 - อุปกรณ์ทางทัศนศาสตร์	49,957	58,852	69,404	77,696	66,954
6	39 - พลาสติก	33,338	37,837	45,319	48,841	48,509
7	29 - เคมีภัณฑ์อินทรีย์	28,022	29,855	38,385	39,301	36,175
8	74 - ทองแดง	12,890	17,172	27,172	26,084	29,416
9	87 - ยานยนต์	12,271	17,040	22,111	26,940	28,344
10	72 - เหล็กและเหล็กกล้า	26,230	20,042	23,012	24,519	27,787

ที่มา : Global Trade Atlas

ด้วยรูปแบบความต้องการยานยนต์ของจีนที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบกับความต้องการยานยนต์เพิ่ม การพาณิชย์ภายในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้จีนส่งออกยานยนต์ลดลง โดยมีอันดับตกลงเป็นอันดับที่ 10 ในปี 2009 สำหรับการผลิตรถยนต์เพื่อการส่งออกนั้น ตลาดหลักของจีนคือรัสเซีย ตะวันออกกลาง เอเชียกลาง และแอฟริกาเหนือ ขณะที่ยุโรปตะวันออก ละติน อเมริกา และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็เป็นตลาดส่งออกที่ จีนสนใจเช่นกัน

ในปี 2011 รัฐบาลจะพัฒนาเขตปลอดภาษีในเมืองชินโจวให้เป็นศูนย์กลางการนำเข้าและส่งออกรถยนต์ และอะไหล่ที่สะดวกที่สุดคู่อาเซียน ซึ่งจะทำให้มีศักยภาพการนำเข้าและส่งออกรถยนต์ได้ถึง 3 แสนคันต่อ ปี เพิ่มประสิทธิภาพการจัดแสดง การค้า การตรวจสอบและการซ่อมแซมรถยนต์ ปัจจุบันเขตปลอดภาษีของ เมืองชินโจวเป็นท่าเรือปลอดภาษีแห่งเดียวของจีนที่มีสิทธินำเข้ารถยนต์ เนื่องจากมีข้อได้เปรียบ 3 ข้อ ได้แก่ เป็นท่าเรือที่เปิดสู่ต่างประเทศ ดำเนินโลจิสติกส์แบบปลอดภาษีและการแปรรูปสินค้าปลอดภาษี นอกจากนี้ เขตปลอดภาษียังมีนโยบายภาษีพิเศษ 3 ข้อได้แก่ การปลอดภาษี การคืนภาษี และการยกเลิกการเก็บภาษี ด้วยปัจจัยทางด้านภาษีดังกล่าว อาจส่งผลให้จีนมีการนำเข้ายานยนต์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเอื้อประโยชน์ ต่อผู้ผลิตรถยนต์ต่างชาติที่จะส่งยานยนต์ให้แก่จีน

การขยายตัวของอุปสงค์รถยนต์ในอัตราที่สูงต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายปี ทำให้จำนวนรถยนต์บน ท้องถนนของจีนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากสถิติจำนวนรถยนต์ของจีนระบุว่า ในปี 1980 จีนมีรถยนต์แล่นอยู่

บนท้องถนนเพียง 1.78 ล้านคัน ในปี 1990 เพิ่มขึ้นเป็น 5.51 ล้านคัน และในปี 2010 เพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 16 ล้านคัน

ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ของผู้บริโภคชาวจีนเปลี่ยนไปมากในช่วงปี 2000 – 2010 ที่ผ่านการตัดสินใจซื้อรถยนต์ของชาวจีนจะให้ความสำคัญมากขึ้นในเรื่องของคุณภาพ ประสิทธิภาพ และบริการ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยที่เคยระบุว่า ในปี 2000 ชาวจีนเพียงต้องการแค่มีรถสักคันเพื่อไว้ใช้งาน ขนาดของรถยนต์และประสิทธิภาพของเครื่องยนต์ไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการตัดสินใจซื้อ ในปี 2007 ชาวจีนเริ่มตัดสินใจหาซื้อรถยนต์ที่ดีมาใช้งาน และในปัจจุบันปี 2010 เป็นการมองหารถในฝัน ที่นอกจากจะมีรูปลักษณ์และภาพลักษณ์ที่ดีแล้วอาจจะต้องมีคุณสมบัติในการประหยัดพลังงานและมีความปลอดภัย

ปัจจุบันยานยนต์พลังงานทางเลือก อย่างรถไฟฟ้า ถือเป็นทิศทางการพัฒนายานยนต์ในอนาคตสำหรับประเทศจีน ซึ่งได้ผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์พลังงานทางเลือกใหม่ เป็นยุทธศาสตร์ระดับประเทศที่มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน ภายใต้หลักการการรักษาความปลอดภัยด้านทรัพยากรพลังงาน ปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในระดับสากล โดยตามแผนงานพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์แห่งชาติจีน ระบุว่าในปี 2030 รถยนต์ไฟฟ้าของจีนจะครองสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณรถยนต์ทั้งหมด

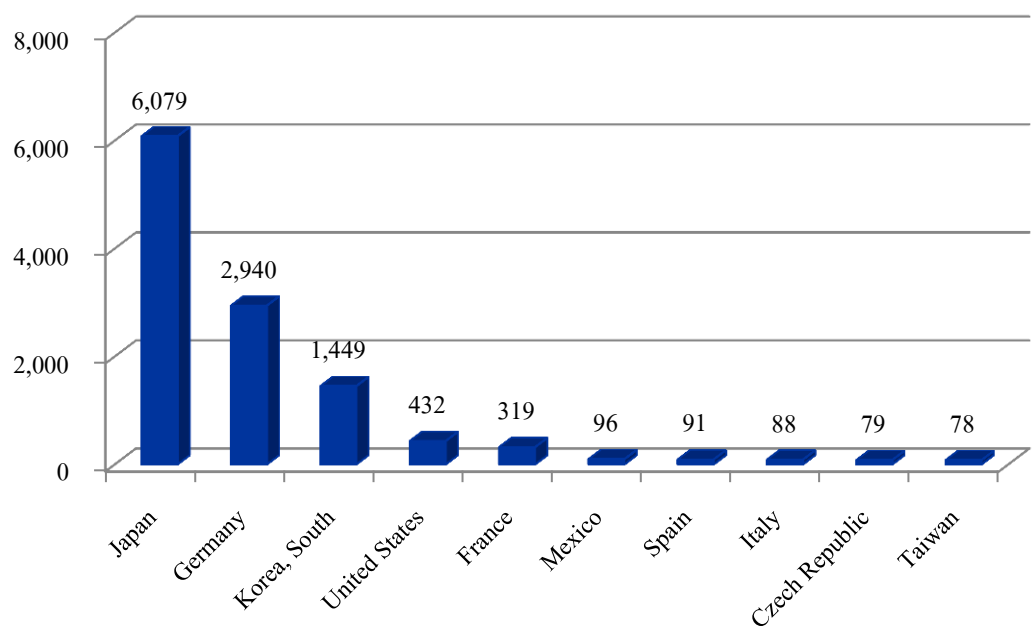
2. อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์

อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ถือเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำของอุตสาหกรรมยานยนต์ ดังนั้น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของจีนจึงมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วตามการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ เนื่องจากกระแสการผลิตของโลกที่การผลิตยานยนต์จะมีการแสวงหาชิ้นส่วนยานยนต์จากแหล่งการผลิตที่มีราคาถูก และมีคุณภาพ จึงส่งผลให้ผู้ประกอบการชิ้นส่วนยานยนต์ต่างมีการสร้างยี่ห้อให้กับสินค้าของตนเอง เพื่อสร้างมูลค่า ความน่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของจีนในปัจจุบันปรับเปลี่ยนจากตลาดชิ้นส่วนทดแทนหรืออะไหล่ทดแทน เข้าสู่ตลาดชิ้นส่วนเพื่อนำไปใช้ประกอบยานยนต์ และเพิ่มมูลค่าให้กับชิ้นส่วนมากขึ้นกว่าในอดีต

จากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติของจีน (National Bureau of Statistics of China) กล่าวถึงมูลค่าในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์เมื่อเทียบกับมูลค่ารวมของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดในประเทศว่า เป็นสัดส่วนที่สำคัญและมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และถือเป็นแหล่งของการจ้างงาน เนื่องจากอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในจีนยังมีลักษณะของการใช้แรงงานคนเป็นสำคัญ (labor intensive) และจีนยังขาดความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมนี้อีกมาก และจากค่าแรงงานที่ถูกทำให้จีนมีความได้เปรียบ

ในการดึงดูดนักลงทุนชาวต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในจีนจำนวนมาก โดยจากรายงานทางสถิติพบว่า มีจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์เกินกว่า 2 ล้านคน ในปี 2009⁴

รูปที่ 5 แสดงมูลค่าการนำเข้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้าชิ้นส่วนยานยนต์สูงสุด 10 อันดับแรกของโลก (หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

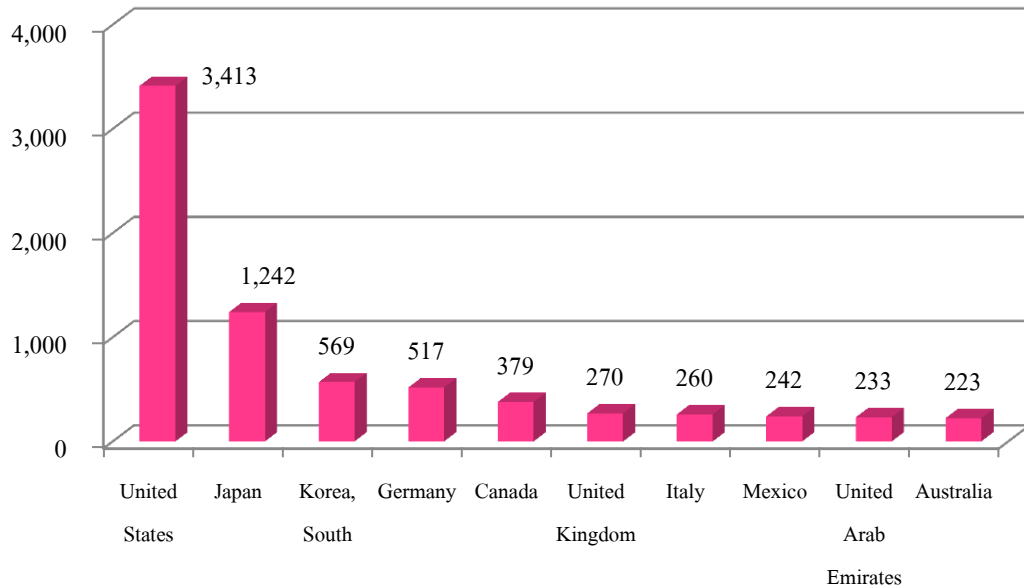

ที่มา : <http://data.thaiauto.or.th>

แม้ว่าในส่วนของอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีนจะขึ้นเป็นผู้นำตลาดของโลกตั้งแต่ปี 2009 แต่ในตลาดของชิ้นส่วนยานยนต์นั้นยังคงเป็นเพียงตลาดขนาดกลางที่มีมูลค่าไม่มาก และมีมูลค่าการนำเข้าและส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์ไม่ติด 1 ใน 10 อันดับของตลาดชิ้นส่วนยานยนต์ของโลก แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาของอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีนเป็นส่วนที่ผลักดันสำคัญต่ออุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ผลิตชิ้นส่วนเพื่อป้อนโรงงานรถยนต์โดยตรง(OEM) ที่มีสัดส่วนทางการตลาดสูงสุด ซึ่งกว่า 1,000 รายในจีนเป็นกิจการของต่างชาติ อาทิ Bosch, Dephi, AC Delco, Visteon, Magna, Valeo, Denso, Sumitomo, Dana, Fujitsu และ Eaton จึงได้มีการนำเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามาดำเนินการผลิตในจีนด้วย

⁴ Research In China. *Auto Parts Industry Report, 2010*. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2554 จาก <http://www.researchinchina.com>

รูปที่ 6 แสดงมูลค่าการนำเข้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้าชิ้นส่วนยานยนต์สูงสุด 10 อันดับแรกของโลก (หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ที่มา : <http://data.thaiauto.or.th>

ความสามารถในการแข่งขันของจีนในการเป็นแหล่งผลิตชิ้นส่วนยานยนต์เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2004 – 2008 ภาคการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ของจีนมีอัตราการเติบโตร้อยละ 30 และในปี 2009 มีมูลค่าการผลิตประมาณ 144,540 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 350,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2015 และจะมีมูลค่าการส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์ประมาณร้อยละ 30 ในขณะที่ปัจจุบันจีนส่งออกประมาณร้อยละ 25 เนื่องจากผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของจีนมีต้นทุนในการผลิตต่ำ เนื่องจากอยู่ในแหล่งของวัตถุดิบ ทั้งยางพารา พลาสติก และต้นทุนแรงงานที่ต่ำ ทั้งยังมีอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้มแข็ง

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ภายในประเทศจีนส่วนใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มผู้ประกอบการจีน และเป็นกลุ่มผู้ผลิตชิ้นส่วนเพื่อป้อนโรงงานรถยนต์โดยตรง(OEM) มีสัดส่วนทางการตลาดอยู่ร้อยละ 80 ของทั้งหมด กลุ่มผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์จะรวมตัวอยู่ใน 3 คลัสเตอร์ที่สำคัญ ได้แก่ บริเวณลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง บริเวณลุ่มแม่น้ำเพิร์ล และบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน

จีนมีผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ทดแทน (After-Market) เป็นจำนวนมากแต่ส่วนใหญ่มีคุณภาพต่ำเมื่อเทียบกับมาตรฐานการผลิตของประเทศอื่น แต่เนื่องจากแนวโน้มความต้องการรถใหม่ที่มีคุณภาพดีมากขึ้นของชาวจีน ทำให้ส่งผลต่อตลาดสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ทดแทนที่มีคุณภาพมากขึ้นในอีก 3 – 5 ปีข้างหน้า

ประกอบกับภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น เนื่องมาจากมีผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามาในตลาดชิ้นส่วนยานยนต์เป็นจำนวนมาก และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีจากยุคของเครื่องจักรกล เป็นไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ทำให้มีผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ไมโครซอฟ เลอโนโว โมโตโรล่า เป็นต้น เข้ามาแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น

จำนวนผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของจีนหลายพันรายมีการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ที่ครอบคลุมและครบวงจร โดยแต่ก่อนมุ่งการผลิตชิ้นส่วนซึ่งเป็นอุปกรณ์หนัก เช่น ล้อ หรือเพลาทด แต่ปัจจุบันได้ขยายการผลิตในส่วนที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เช่น ชิ้นส่วนแชสปีนชั้น นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 40 ของผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์จีนที่ถูกสำรวจแสดงความสนใจเข้าควรวรวมและซื้อกิจการบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนรายอื่นในประเทศ ขณะที่ร้อยละ 25 ให้ความสำคัญกับตลาดต่างประเทศ ทั้งนี้อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนของจีนยังมีลักษณะผสมผสานระหว่างกิจการที่มีต่างชาติเป็นเจ้าของทั้งหมด และกิจการซึ่งเป็นการร่วมลงทุนระหว่างวิสาหกิจรัฐของจีนกับบริษัทต่างชาติ เช่น เซียงไฮ้ออโตโมทีฟ อีเอสดีทีริ(Shanghai Automotive Industry Corp.) และบริษัท วิสตีออน(Visteon Corp.) นอกจากนี้ยังมีบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์จีนซึ่งมีชื่อเสียงรู้จักอย่างแพร่หลาย เช่น วันเซียง กรุ๊ป(Wanxiang Group Corp.) และ ฟุเหยา กลาสอินดัสทรีกรุ๊ป(Fuyao Glass Industry Group Co.) ปัจจุบันคาดว่ามีความจำนวนผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์กว่า 5,000 รายในจีน โดยประมาณ 1 ใน 3 เป็นการลงทุนของต่างชาติโดยเฉพาะ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

ในปี 2009 ผู้นำตลาดในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์เป็นผู้ผลิตจากต่างชาติ โดยเฉพาะในส่วนของตลาดกระบอกยานยนต์ ยางรถยนต์ และเครื่องเสียงรถยนต์ โดยเป็นผู้นำ 3 อันดับแรกในตลาดกระบอกยานยนต์ และเป็นผู้นำ 5 อันดับแรกในตลาดยางรถยนต์และเครื่องเสียงรถยนต์ ต่างจากตลาดเครื่องยนต์ที่ผู้นำตลาดเป็นผู้ผลิตภายในประเทศจีน โดยผู้นำยอดขายเครื่องยนต์ 5 อันดับแรกในจีนได้แก่ Yuchai, Dong'an Auto Engine, Weichai Power, Dongfeng Cummins และ Shanghai Diesel Engine โดย 1 ใน 4 เป็นบริษัทผู้ผลิตของจีน มีเพียง Dongfeng Cummins ที่เป็นผู้ผลิตร่วมทุนกับ Sino ซึ่งเป็นบริษัทต่างชาติ⁵

ด้วยรูปแบบการคมนาคมที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบการแรงกดดันด้านการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น รูปแบบความต้องการรถยนต์ที่เปลี่ยนแปลงไป มาตรการสนับสนุนยานยนต์พลังงานทดแทน เป็นต้น ทำให้อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ต้องมีการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลง หรือความต้องการของตลาดอยู่ตลอดเวลา เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการภายในประเทศในอนาคตได้อย่างทันที่ เพราะความต้องการดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะที่เพิ่มขึ้นอย่าง

⁵ Research In China. Auto Parts Industry Report, 2010. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2554 จาก <http://www.researchinchina.com>

รวดเร็วทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ นอกจากนี้ด้วยการกระจายตัวของอุปสงค์ ทำให้ต้องมีการพิจารณาในเรื่องของฐานการผลิตเพิ่มขึ้นด้วย จีนควรจะมีการย้ายฐานการผลิตเข้าสู่พื้นที่ตอนในมากขึ้น หรือการพัฒนา ระบบโลจิสติกส์เพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันจีนพยายามสนับสนุนผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ภายในประเทศมากขึ้น เนื่องจากต้องการเพิ่มสัดส่วนทางการตลาดในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ เพื่อพยายามที่จะเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานของยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ในอนาคตได้

แต่อย่างไรก็ตามภายหลังจากความตกลงว่าด้วยการค้าอาเซียน – จีน มีผลบังคับใช้ ทำให้สินค้าของไทยประมาณ 7,000 รายการได้รับการยกเว้นอากรนำเข้าจากจีน ซึ่งชิ้นส่วนยานยนต์หลายรายการก็ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้า ทั้งยังไม่มีกำหนดโควตา หรือใบอนุญาตนำเข้า รวมทั้งไม่มีเงื่อนไขการกำหนดใช้ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ภายในประเทศสำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์ในจีน ทำให้ชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยสามารถนำเข้าไปยังจีนได้สะดวกยิ่งขึ้น

3. บทสรุป

อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ของจีนมีจุดแข็งในเรื่องของตลาดที่มีขนาดใหญ่ทั้งทางด้านปริมาณการผลิตและมูลค่าในการจัดจำหน่าย รวมทั้งมีปัจจัยในการผลิตที่สนับสนุนการเติบโตในอุตสาหกรรมยานยนต์ได้อย่างดี ทั้งยังมีกำลังซื้อจากผู้บริโภคภายในจีนเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังได้มีนโยบายที่สนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์อย่างจริงจัง โดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การถ่ายโอนด้านเทคโนโลยี รวมถึงการกระตุ้นการบริโภคของประชาชนที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์

โอกาสของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนในจีนคือ การได้ประโยชน์จากการทำเขตการค้าเสรีของจีนกับประเทศต่าง ๆ และการเปลี่ยนถ่ายการลงทุนจากโลกตะวันตก มายังโลกตะวันออก รวมถึงรัฐบาลจีนมีนโยบายสนับสนุนยานยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และประหยัดพลังงาน โดยแสวงหาพลังงานทางเลือกอื่น ๆ ที่เป็นพลังงานสะอาด จึงเป็นโอกาสให้สินค้ายานยนต์ที่มีลักษณะเฉพาะมีการเติบโต และมีโอกาสที่จีนจะเป็นฐานการผลิตยานยนต์ที่ใหญ่ที่สุด และมีเทคโนโลยีขั้นสูงในระดับโลกต่อไป

สำหรับอุปสรรคในการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนในจีนที่สำคัญคือกระแสนิยมรักชาติของจีนที่อยู่ในระดับสูง ชาวจีนจะยึดในวัฒนธรรม สังคม และภาษาของจีนเป็นหลัก กฎระเบียบในการประกอบธุรกิจในจีนจึงค่อนข้างเข้มงวดและปกป้องอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีน และคนในประเทศอย่างมาก ทำให้ประเทศต่าง ๆ ที่เข้าไปลงทุนในจีนอาจประสบปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะด้านแรงงาน

แม้ว่าอุตสาหกรรมยานยนต์จะเป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำซึ่งโดยปกติแล้วจะได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรมต้นน้ำ และอุตสาหกรรมก่อนหน้า ทั้งในด้านต้นทุนและปริมาณการผลิต แต่อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ในจีนนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่ผู้ผลิตมีอำนาจในการต่อรองสูง ทั้งอำนาจในการต่อรองหรือกำหนดราคายิ่งกว่าผู้ผลิตในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ซึ่งเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบให้แก่อุตสาหกรรมยานยนต์ด้วยเหตุนี้บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ซึ่งมีเพียงไม่กี่รายในโลก จึงต่างแสวงหาแหล่งผลิตที่ทำให้บริษัทมีต้นทุนการผลิตต่ำที่สุด นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงขนาดของตลาดในประเทศด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ประเทศจีนเป็นแหล่งที่ผู้ประกอบการผลิตยานยนต์ควรเข้าไปลงทุน

ด้วยระบบการปกครองจากส่วนกลางของจีน ทำให้การดำเนินงานตามที่รัฐบาลได้กำหนดมาตรการหรือนโยบายนั้นไปอย่างชัดเจน และรวดเร็ว สามารถดำเนินการไปตามแนวทางที่รัฐบาลกำหนดได้ตลอดทั้งระบบตั้งแต่ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมต้นน้ำ – ปลายน้ำไปจนถึงผู้บริโภค อาทิ การที่รัฐบาลจีนสนับสนุนรถยนต์ที่ประหยัดพลังงาน หรือใช้พลังงานทางเลือก ทำให้ภาครัฐบาลสนับสนุนทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค รวมทั้งสร้างสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการใช้รถยนต์ประเภทดังกล่าว เช่น สถานีเติมพลังงานไฟฟ้าสำหรับรถยนต์ที่ใช้ไฟฟ้า

รูปที่ 7 แสดงอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์

ที่มา : สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์

ดังนั้นผู้ประกอบการที่จะเข้าไปลงทุนสามารถศึกษาแนวทางในการลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจของจีน แต่อย่างไรก็ตามในอุตสาหกรรมยานยนต์ของไทยนั้นไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาลในการเป็นผู้ประกอบการผลิตเอง แต่เน้นไปที่การเป็นฐานการผลิตให้กับผู้ประกอบการต่างชาติ หากจะเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีนนั้น โอกาสที่จะเป็นไปได้คือการเข้าไปร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการจีน ซึ่งก็จะมีข้อจำกัดทางด้านกฎหมายในรายละเอียดเพิ่มเติม

แม้ว่าอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีนจะเข้มแข็ง แต่ประเทศไทยมีศักยภาพในอุตสาหกรรมยานยนต์ที่มีลักษณะเฉพาะทาง คือรถกระบะขนาด 1 ตัน ที่ประเทศไทยเป็นผู้นำในตลาดที่สามารถผลิตและส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งเมื่อพิจารณาลักษณะของตลาดรถยนต์ในจีน พบว่า อาชีพเกษตรกรรมยังถือเป็นอาชีพส่วนใหญ่ของชาวจีน และสินค้าเกษตรกรรมของจีนยังถือเป็นกลุ่มสินค้าที่สร้างรายได้ให้แก่ชาวจีนในชนบท ดังนั้นการขนส่งโดยใช้รถเพื่อการพาณิชย์ เช่น รถกระบะขนาด 1 ตันยังคงมีช่องทางการจัดจำหน่ายอยู่ ดังนั้นอุตสาหกรรมรถปิกอัพและชิ้นส่วนยานยนต์ที่เกี่ยวข้อง จึงถือเป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพ และมีโอกาสเติบโตได้ในจีน

ในส่วนของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศไทยนั้น มีผู้ผลิตเป็นจำนวนมาก มีการจัดตั้งสมาคมและเครือข่ายผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่เข้มแข็ง ทั้งยังมีศักยภาพในการผลิตชิ้นส่วนที่มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องไม่ยากที่ผู้ประกอบการไทยจะเข้าไปลงทุนผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ให้กับตลาดยานยนต์ของจีนที่กำลังเน้นการผลิตยานยนต์ที่มีคุณภาพมากขึ้น

นอกจากนี้การตั้งเป้าหมายผลผลิตรถยนต์ของจีนที่เพิ่มขึ้นจากภาครัฐบาล เป็นโอกาสให้แก่ผู้ประกอบการชิ้นส่วนยานยนต์ไทย เพราะจีนจะมีความต้องการชิ้นส่วนและอะไหล่มากขึ้น ประกอบกับขณะนี้การส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์ไปยังจีนไม่มีภาษี ไม่มีโควตาและไม่กำหนดแหล่งกำเนิดสินค้า เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลจีนต้องการสนับสนุนอย่างจริงจัง แต่อย่างไรก็ตามการเข้าไปลงทุนในจีน ผู้ประกอบการไทยควรเข้าไปอย่างเป็นระบบ เช่น การลงทุนแฟรนไชส์ศูนย์ซ่อมรถยนต์ในจีน รวมทั้งอาจไปสร้างฐานการผลิตในจีนเหมือนกลุ่มสามมิตรมอเตอร์ และกลุ่มไทยซัมมิต แม้ว่าชิ้นส่วนยานยนต์ของจีนจะราคาถูกกว่าไทยประมาณร้อยละ 10 – 15 เพราะใช้วัตถุดิบจากผู้ผลิตภายในประเทศเอง แต่ชิ้นส่วนยานยนต์ของจีนนั้นยังไม่มีคุณภาพ เมื่อเทียบกับไทย ซึ่งชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยได้เปรียบในเรื่องการออกแบบและมีแรงงานที่มีฝีมือ ทำให้ชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยมีคุณภาพมากกว่า แต่ผู้ผลิตของไทยมีข้อเสียเปรียบอยู่

ที่ต้นทุนวัตถุดิบ เนื่องจากต้องมีการนำเข้า เหล็ก ทองแดง และกระจก ทำให้ราคาชิ้นส่วนยานยนต์ของไทย สูงกว่าจีน

ปัจจุบันการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในประเทศไทยครอบคลุมรายการชิ้นส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่ตัว เครื่องยนต์ ระบบช่วงล่าง ระบบเบรกและคลัทช์ ระบบพวงมาลัย ระบบขับเคลื่อนและถ่ายเทค้ำกำลัง ตัวถัง รถยนต์ ไปจนถึงอุปกรณ์ระบบไฟฟ้า อุปกรณ์เสริมและตกแต่ง ยางรถยนต์ อุปกรณ์พลาสติกและกระจก รถยนต์ ฯลฯ อย่างไรก็ตามการยกเลิกมาตรการบังคับให้ผู้ผลิตรถยนต์ในไทยต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ ประกอบกับนโยบายเปิดเสรีการค้าภายใต้กฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (WTO) และเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) นั้น ได้ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ของไทย ทั้งนี้ในแง่ของผู้ผลิตรถยนต์การเปลี่ยนแปลงนี้ได้ส่งผลดีต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งสามารถเลือกซื้อชิ้นส่วนในระบบ Global Sourcing เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพด้วยต้นทุนที่เหมาะสมที่สุด ในขณะที่ตัวผู้ผลิตในประเทศไทยเองก็ต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพการผลิตให้ดีขึ้นเนื่องจากภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นจากตลาดชิ้นส่วนยานยนต์ของผู้ผลิตต่างชาติ สำหรับผู้ผลิตชิ้นส่วน First-Tier OEM ผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์รายใหญ่ที่เป็นการลงทุนหรือร่วมลงทุนกับบริษัทต่างชาติที่มีเทคโนโลยีสูงจะได้รับผลกระทบไม่มากนัก เนื่องจากเป็นผู้ผลิตที่มีมาตรฐานการผลิตเป็นอย่างดี เพื่อส่งชิ้นส่วนให้กับโรงงานหรือบริษัทรถยนต์โดยตรงตามเงื่อนไขและข้อตกลง ในขณะที่ผู้ผลิตระดับรองลงมาจะได้รับผลกระทบมากกว่า

ระบบ Global Sourcing ได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะการส่งชิ้นส่วนยานยนต์บางรายการจากบริษัทผู้ผลิตในเครือข่ายที่มีโรงงานซึ่งตั้งอยู่ในต่างประเทศแทนชิ้นส่วนเดิมที่เคยส่งจากผู้ผลิตภายในประเทศ การแข่งขันในตลาดชิ้นส่วนยานยนต์จึงมีสูงขึ้นทั้งในด้านของคุณภาพ ต้นทุน และราคา จากตลาดต่างประเทศ เช่น จีน ไต้หวัน และอินเดีย เป็นต้น ประกอบกับความต้องการชิ้นส่วนที่มีคุณภาพ โดยผู้ผลิตยานยนต์จะเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติ มาตรฐาน และคุณภาพของชิ้นส่วนไว้ เพื่อยกระดับคุณภาพให้กับยานยนต์

ความได้เปรียบในการเข้าไปลงทุนในประเทศจีน

1. ความได้เปรียบในอุตสาหกรรมเกี่ยวโยงและสนับสนุนที่แข็งแกร่ง

เนื่องจากมีแหล่งวัตถุดิบเหล็กเป็นของตนเอง จากรายงานเกี่ยวกับศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมจีน ปี 2010 ระบุว่า ปริมาณการผลิตเหล็กดิบของจีนในปี 2009 เท่ากับ 568 ล้านตัน มากเป็นอันดับหนึ่งของโลก ซึ่งปริมาณการผลิตดังกล่าวมากกว่า 2.2 เท่าของปริมาณการผลิตของ 4 ประเทศรวมกัน

คือ ญี่ปุ่น รัสเซีย สหรัฐอเมริกา และอินเดีย ในปัจจุบันจีนมีนโยบายในการพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมเหล็กภายในประเทศ โดยส่งเสริมการควบรวมกิจการเพื่อลดจำนวนบริษัทผลิตเหล็กลง มีการกำหนดให้บริษัทผลิตเหล็กที่มีกำลังการผลิตต่ำกว่า 100,000 ตันต่อปี ต้องปิดกิจการหรือควบกิจการเข้าศักยภาพของอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศจีนกับบริษัทขนาดใหญ่ รัฐบาลจีนได้กำหนดเป้าหมายว่าบริษัทผลิตเหล็กที่ใหญ่ที่สุด 10 อันดับ ต้องมีผลผลิตรวมทั้งหมดมากกว่าร้อยละ 50 ของการผลิตรวมทั้งประเทศ

นอกจากอุตสาหกรรมเหล็กซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตตัวยานยนต์แล้ว จีนยังมีอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาจากรัฐบาล ทำให้อุตสาหกรรมนี้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งในด้านการผลิต การตลาด และเทคโนโลยี ปัจจุบันอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อยู่ที่ร้อยละ 20 ต่อปี

2. การแบ่งคลัสเตอร์ของอุตสาหกรรม

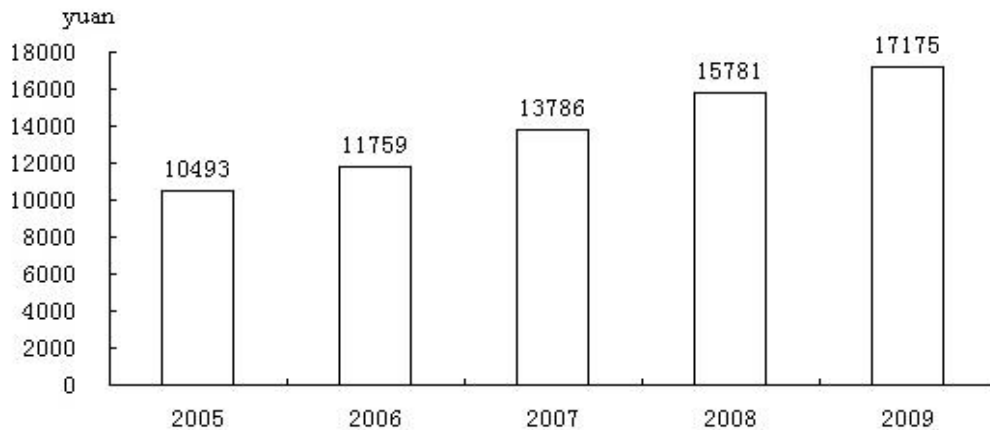
การแบ่งกลุ่มของเครือข่ายห่วงโซ่การผลิต หรือคลัสเตอร์อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของจีน ส่งผลอย่างมากในเรื่องของต้นทุนการผลิต ซึ่งจะสามารถช่วยลดต้นทุนค่าขนส่ง ตลอดจนการจัดการจัดหาวัตถุดิบ การบริหารจัดการคลังสินค้า และค่าใช้จ่ายทางการตลาด นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ก็ได้มีการแบ่งคลัสเตอร์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการผลิต และสร้างความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนสู่ตลาดโลกได้อย่างมั่นคง

3. ศักยภาพในด้านความต้องการของผู้บริโภค

อุปสงค์ในจีนมีขนาดใหญ่และเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถมีกระบวนการผลิตที่ประหยัดจากขนาดได้ (Economy of scale) จากอัตราการเติบโตของยอดขายและยอดการผลิตที่ร้อยละ 10 ทำให้จีนมีมูลค่าการผลิตและจำหน่ายเป็นอันดับหนึ่งของโลก ยิ่งทำให้จีนสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ด้วยต้นทุนการผลิตต่อหน่วยที่ต่ำ ทำให้ราคาขายไม่สูงมาก ซึ่งจะจูงใจผู้บริโภคได้ อีกทั้งผู้บริโภคในจีนมีกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้น ในปี 2009 จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติของจีน (National Bureau of Statistics of China) พบว่ารายได้สุทธิของชาวจีนในเมืองเฉลี่ยต่อคนมีมูลค่า 2,618.54 ดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวของรายได้ที่แท้จริงหลังหักเงินเฟ้อประมาณร้อยละ 7.5 จากปี 2009 และรายได้สุทธิของชาวจีนในชนบทเฉลี่ยต่อคนมีมูลค่า 785.696 ดอลลาร์สหรัฐฯ และมีอัตราการขยายตัวของรายได้ที่แท้จริงหลังหักเงินเฟ้อประมาณ

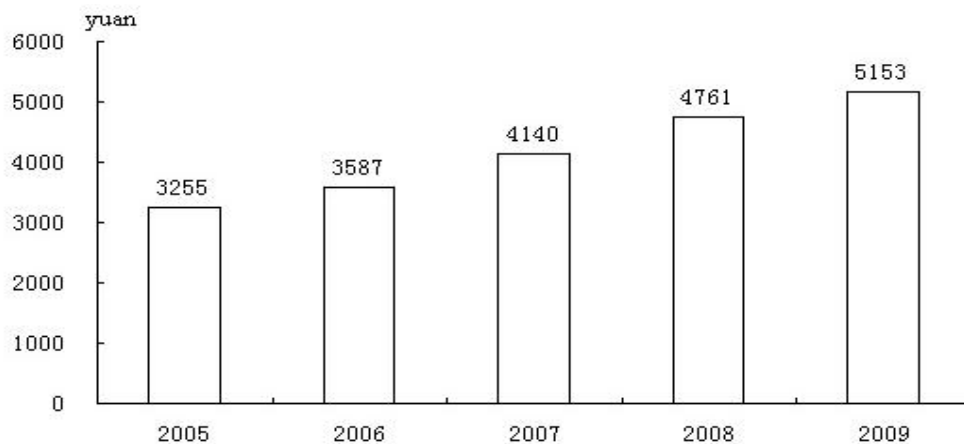
ร้อยละ 9.5 ปัจจุบัน⁶ จากรายได้ที่เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ประกอบกับนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และเน้นการบริโภคภายในประเทศทดแทนการนำเข้า ประชาชนชาวจีนจึงมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น

รูปที่ 8 แสดงรายได้สุทธิโดยเฉลี่ยของชาวจีนต่อหัวในเขตเมือง ปี 2005 – 2009

ที่มา : National Bureau of Statistics of China

รูปที่ 9 แสดงรายได้สุทธิโดยเฉลี่ยของชาวจีนต่อหัวในเขตชนบท ปี 2005 – 2009

ที่มา : National Bureau of Statistics of China

แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมจีนส่วนใหญ่นยนต์ของไทยอาจไม่ได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐบาลไทยมากนัก เนื่องจากรัฐบาลไทยได้กำหนดนโยบายไว้อย่างชัดเจนในการส่งเสริม

⁶ National Bureau of Statistics of China. *Statistical Communiqué of the People's Republic of China on the 2009 National Economic and Social Development*(February 25, 2010). สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2554 จาก <http://www.stats.gov.cn>

ให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออกยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์มากกว่าการเข้าไปลงทุนการผลิตยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ในจีน